

IZHAJA VSAK DAN

Indi se izdelajo in praznikih ob 5., ob ponedeljkih ob 9. zjutraj. Posamlene števe se prodajajo po 3 nvd. (6 stot.) v mnogih tobakarnah v Trstu in okolici, Gorici, Kranju, St. Petru, Posojini, Sežani, Nabrežini, Sv. Luciji, Tolmini, Ajdovščini, Dornbergu itd. Zastarele števe po 5 nvd. (10 stot.)

OTSLABI SE RAČUNAJO NA MILIMETRE v širokosti 1 helose. CENE: Trgovinski in obrtni oglasi po 3 st. mm. smetavnice, zahvale, poslanice, oglasi denarnih zavodov po 60 st. mm. Za oglase v tekstu lista do 5 vrst 20 K, vsaka nadaljna vrsta K 2. Mali oglasi po 4 stot. beseda, najmanj pa 40 stot. Oglase sprejema inšerlatni oddelček uprave „Edinosti“. — Plačuje se izključno le upravi „Edinosti“. Plačljivo in tožljivo v Trstu.

EDINOST

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

„V edinosti je moč!“

NAROČNINA ZNAŠA

za celo leto 24 K, pol leta 12 K, 3 mesece 6 K; na naročbe brez doplačila naročnine, se upravnica ne oziha. Naročnina na nedeljske izdaje „EDINOSTI“ stane: za celo leto Kron 2-20, za pol leta Kron 2-60.

Vsi dopisi naj se pošiljajo na uredništvo lista. Nepravilna pisma se ne sprejemajo in ne rečejo se ne vračajo. Naročnino, oglašje in reklamacije pošiljati na upravo lista.

UREDNIŠTVO: ulica Giergie Galatti 20 (Narodni dom).

Imajobalji in odgovorni urednik ŠTEFAN GODINA. Lastnik inšerlatni lista „Edinost“. — Naseljena Nakarna „Edinost“, vpisana zadruga s omejenim poročilom v Trstu, vilen Giorgio Galatti števe 20.

Polno-brančni račun števe 841-652. TELFFOM 31. 11-37

Dve veliki laži.

Vsa zgodovina Ogrske priča, da so se Madjari znali boriti, žrtvovati in prelivali kri za neodvisnost in svobodo svojega plemena. To bi jim bilo v čast in slavo. In v resnici so narodi Evrope, ki so se tudi borili za svojo svobodo, slavili v Madjarih junaške, svobodne ljube in zanj trpeč narod. Vsa svobodomiselna Evropa je v Madjarih videla sijajen izglej patriotizma, ljubavi do lastnega naroda, za katerega je pripravljena žrtvovati vse. Madjarsko plemo je obsevala gloriola junaštva in svobodnjaštva in Evropa mu je prisodila naziv — viteškega naroda. In da so se Madjari res borili le za svobodo svojega plemena, bi tudi mi Slovani gotovo smekali klobuk pred njimi in se brez poglono družili se slavitelji madjarskega — viteštva.

Toda zgodovina madjarskega plemena priča tudi, da se Madjari niso borili le za svobodo svojega plemena, ampak tudi za nadvladje, za hegemonijo nad drugimi plemeni, torej proti svobodi drugih narodov in za njihovo — suženjstvo. Vsa zgodovina narodnosti v sedanji Transilvaniji, sedanji — po brezvestnosti nekdanjega ministra Beusta in kratkovidnosti Dunaja — ogrski državni polovici monarhije.

Madjari so znali izborni izkoristiti položaj, navstali v letu 1866, to je, izkoristiti so znali zadrego Dunaja vsled nesreče na bojnih poljanah na Češkem v letu 1866.

Dne 8. februarja 1867 je že omenjeni grof Beust najžalostnejega spomina s Frano Deakom, tem res velikim državnikom in „modrecem“ madjarskega naroda, sklenil z uporno Ogrsko pogodbo za duvalistični ustroj dotlej jednotne monarhije. Monarhija je bila razdeljena v dve samostojni državi in ostala je skupnost le za gotove stvari, kakor so n. pr. vladajoča hiša, vojska, diplomatska zastopstva. S tem državnim aktom so bile nemadjarke narodnosti na Ogrskem izročene gospodstvu Madjarov in od tistega časa pa do danes občutilo narodnosti krvavo na svoji koži, kaj pomenja za njih tista svoboda, za katero so se borili Madjari! Občutili so in občutijo še danes, da Madjari niso vitezi svobode, ampak nasilniki, kruteži, oligarhi in sovražniki vsake svobode drugih, nad katerimi more madjarska pest izvrševati svojo moč. Zgodovina nemadjarških narodnosti na Ogrskem je od onih dob le zgodovina najhujših krivic, trpljenja in mučenja. Besnilo Madjarov se ni sramovalo nobenega nasilja, niti zapiranja šol, konfisciranja — ropa — premoženja kulturnih institucij, krutega preganjanja posamičnih oseb, ki so po „pravorekih“ madjarske — justice (te dekle narodnega in političnega nasilja) polnili in polnijo še danes ječe kakor mučeniki svoje ljubavi do svojega naroda. Madjarski sodniki, ko sodijo o političnih deliktih, niso nič drugega, nego rabeljni svobode in pravice Nemadjarov.

Ali ostali svet, Evropa, ki ni poznala naravi Madjarov, je še vedno verovala v — viteštvo madjarskega naroda in je verovala klevetam, da so narodnosti revolucijonaren in obstanek države ogrožajoči element ter da je država dolžna sebi, da kroti ta nevarni element!

Laž o madjarskem viteštvu se je ohranjala in to še posebno, ker so imeli Madjari nesramno čelo, da so še pošiljali razne svoje emisarje — psevdodržavnike in učenjake — na razne mednarodne sestanke in mirovne kongrese, kjer so se širokoustili kakor branitelji svobode in proslavljali Ogrsko kakor najliberalnejšo državo, v kateri državljani najsvobodnejše živijo.

Ali prišli so vendar drugi časi, ko se je svet začel nekoliko bolj zanimati za razmere na Ogrskem in jih spoznavati od bližje. Zasluga odličnih mož je, da danes Evropa ne sodi Madjarov več po njihovih hinavskih deklaracijah na raznih mednarodnih sestankih, marveč na podlagi lastnega opazovanja odličnih nemadjarških politikov in publicistov. In čim so ti očividci s svojim avtoritativnim glasom govorili o faktičnih razmerah na Ogrskem, se je že začela rušiti velika laž o madjarskem viteštvu. Danes ne veruje več živ krst v Evropi v madjarsko svobodoljubje in madjarsko viteštvo, marveč se zgraža nad madjarsko krutostjo z vsemi nje instinkti azijskega divjaštva. Danes ve svet, da Ogrska z nje madjarsko državno upravo ne razdira med evropske civilizirane države!!

Ta madjarska laž je torej definitivno zrušena!

Najnovejši časi pa so prinesli dogodkov, ki so do nagote razkrili še drugo veliko madjarsko laž. Madjari so bili na glasu kakor narod, ki ima največ smisla za konstitucijo. Madjari sami so bili ponosni na svojo konstitucijo, so se ponašali kakor najstarejši konstitucionalni narod, kateremu se more k večjemu le angleški narod s svojo staroslavno in častivredno konstitucijo vredno postaviti na stran. Madjari so se vedno bobneče bahali, da je njihov parlament najčistejše zrcalo narodnega življenja in člani v njem da so nedotakljivi zastopniki suverene narodne volje. Pod zaščito ogrske konstitucije je — tako bi morali verovati — vsak narodni zastopnik sakrosanktna, nedotakljiva oseba. Danes po vsem tem, kar se je predvčerajšnjim zgodilo v parlamentu v Budimpešti, je tudi toli proslavljeni madjarski konstitucionalizem pahnen z visokega plevela dol in razbit na kose. Najvažnejša glasovanja se vrše brez vsakih predpisanih parlamentarnih formalnosti in le po diktatu predsednika z železno pestjo in v parlament kličejo armado policajev, da one poslance, ki se upirajo takemu nasilju, enostavno z brahijalno silo mečejo iz parlamenta. S tem je porušeni glavni fundament konstitucije, vir prerogativ in moči parlamenta, odpravljena je nedotakljivost poslanca, odpravljena je imuniteta, garancija za svobodno in neovirano izvrševanje mandata. Danes ne vlada več v ogrskem parlamentu konstitucionalni princip, ne spoštujejo se več niti najelementarnejši pogoji konstitucionalnega življenja — danes vlada tudi v ogrskem parlamentu nasilje oligarhov, najhujših sovražnikov svobodnega, konstitucionalnega življenja!

Tudi madjarski konstitucionalizem je razkrinkan in osramočen pred vso Evropo kakor velika laž. Evropa ve danes, da je ves sedanji madjarski konstitucionalizem le blesteča, z zlatom obvezana uniforma na — gnilem telesu. In dobro da je tako prišlo. Krvavo se sedaj mačuje nad madjarskim ljudstvom, ker ni zmoglo nikoli toliko etičnega čuta, da bi se bilo uprlo lopovstvu svojih „državnikov“ proti nemadjarškim narodnostim. Podpiralo je vedno nasilnike, a ni pomislilo, da nasilnik ostaja nasilnik tudi proti svojcu... Tisza — docet.

Narodnosti pa nimajo razloga za obžalovanje, da je prišlo tako. Naj se le tisto korumpirano in nemoralno madjarsko gospodstvo samo dovede ad absurdum, naj se uduši v svoji lastni ničvednosti! Preko te mrhovine se šele odpre pot do res svobodnega življenja in pred vsem do volilnega zakona, ki prinese — zasnovan na modernih demokratičnih principih — parlamentarno zastopstvo, v katerem bodo sile, kakor rezultanta faktičnih razmer in potreb, ustvarjale voljo skupnosti.

Grof Tisza nadaljuje nasilja proti opoziciji.

BUDIMPEŠTA 5. Prizori, ki so se odigravali v parlamentu včeraj, so se ponovili tudi danes. Polcija je odvedla iz dvorane 34 poslancev, kakor je večina začela razpravljati o zakonskem načrtu glede reforme vojaškega kazenskopravnega reda.

Za vzdrževanje miru pred parlamentom so bile tudi danes ukrenjene najboljše varnostne odredbe. Močni oddelki infanterije, kavalrije, policije in pandurjev so zasledili trg pred zbornico, ki je tudi danes zborovala v znamenju in v senci bajonetov. — Okrog parlamenta je danes stal gost, skoro neprodiren policijski kordon, ki ni spustil skozi nikogar, ki se ni mogel legitimirati.

Tudi mnoge druge točke mesta so bile zasedene po vojakih. — Z ozirom na to ogromno oboroženo silo je mesto ostalo mirno.

Izključenje poslancev od seje.

Pred sejo se je sestal imunitetni odsek, da sklepa o ovadbi Tisze, ki je ovadil 38 poslancev. Imunitetni odsek je sklenil, da se izključijo posl. Ivan Justh za 15 sej, ter posl. Eitner, Lovacz in Geza Polony za 10 sej. Drugi poslanci morajo prositi zbornico o dopuščanju. Posl. grof Karoly je prišel k seji odseka ter izjavil, da smatra za nezakonite toliko sklepe odseka, kolikor sklepe zbornice. Rekel je dalje, da so policaji, ki so včeraj vdrl v zbornico, kršili imuniteto. En policist je že celo izlekel revolver, ter hotel ustreliti v poslanca Julija Justha, kar je pa on, posl. grof Karoly preprečil.

Novi škandali v zbornici.

Danes so poslanci prišli že zgodaj v zbornico. Med opozicijo in večino je prenehala vsaka zveza. Opozicija bojkotira vladno stranko. Poslanci opozicije ne odgovarjajo na pozdrave kolegov večine. — Ob 10 je že bila vsa opozicija na svojih mestih. Prišli so tudi oni, ki so jih včeraj redarji odvedli iz zbornice. Bilo je v zbornici tudi nekaj poslancev, ki se dosedaj niso vdeleževali sej. Pred sejo je v dvorani vladal naravnost vznemirjujoč mir.

Ob 10.30 je vstopil grof Tisza, katerega je opozicija sprejela s pravim peklenskim koncertom, piščalk, trompet, bobnov itd. Hrup je še mnogo hujši od včeraj. Predsednik grof Tisza je opazoval pet minut vse to mirno. Opozicija ga je začela obdelovati z vsemogočimi psovskami. On pa je zabilježil imena poslancev, ki so razsajali, potem je med zvijžanjem in nepopisnim hrupom suspendiral sejo ter odšel iz dvorane.

Med odmorom se je hrup nadaljeval. Nekateri poslanci so grozili s pestmi ministrskemu predsedniku ter ga psovali na vse možne načine. Lukacz se je smehljaj, kar je še bolj razjavilo poslance. Konečno je odšel iz dvorane. — Opozicija je klicala za njim: Strahopetnež! Izdajalec domovine! Gre po policijo! Dunajski lakaj! Ničvednež itd.

Zbornični komisar je hotel nekaterim poslancem izročiti vabila pred imunitetni odsek, kar so pa poslanci odklonili, ter mu klicali:

Pojte k vragu! Sramujte se, pomočnik krvnika!

Polcija zopet udrila v dvorano in odstranila s silo več poslancev.

Ko se je zdelo, da je hrup dosegel svoj vrhunec, je vstopilo v dvorano preko 100 policajev, pod vodstvom enega višjega inšpektorja in dveh inšpektorjev.

Opozicija je policijo pozdravila s klici:

Ničvedni izdajalci domovine!

Poslanci večine so izšli iz dvorane. Opozicija je klicala za njimi najrazličnejše psovke, kakor: Hlapec dunajskih krvnikov! Vidite strahopetneže!

Nato so policaji začeli s silo tirati iz dvorane poslance, katere jim je po nalogu Tisze pokazal neki uradnik zbornice. Prvi je prišel na vrsto posl. Julij Justh, ki sta ga prišla dva policaja in ga s silo odvedla ven. Potem so prišli na vrsto drugi poslanci. V vsem je policija odvedla 34 poslancev iz dvorane.

Ko je bila dvorana tako očiščena glavnih kričavev, so se zopet vrnili v dvorano člani večine, dočim so zapustili dvorano tudi oni poslanci opozicije, katerih ni iztirala policija.

Ko se je ob 11.30 zopet vrnil v dvorano Tisza, ga je večina pozdravila s ploskanjem. Tisza je opravičeval svoje postopanje, potem je zbornica odobrila sklepe imunitetnega odseka glede izključenja poslancev, na kar se je sprejela v tretjem čitanju predloga glede honvedov.

Popoldanska seja.

BUDIMPEŠTA 5. Popoldanska seja se je pričela ob 4. Na dnevnem redu je bila specialna debata o vojaško-kazenskem pravdnem redu za honved, dalje tudi predloga za ustanovitve univerz v Debreczinu in Požunu. Že ob 3 in pol je prišlo v zbornico kakih 60 opozicijskih poslancev pod vodstvom poslancev Julija Justha in grofa Apponyia. Tik pri vstopu pa jim je zabranil vstop v zbornico policijski komisar Schmidt, ki je izjavil, da ima nalogo, izključenim poslancem ne dovoliti vstopa. Policijski komisar je slednjič izjavil, da grofu Apponyiu dovoljuje prehod skozi policijski, okrog parlamenta postavljeni kordon. Vsi poslanci so energično protestirali proti taki odredbi in prišlo je skoro med njimi in policijo od pretepa. S silo so si opozicijski poslanci napravili pot k zbornici in so korporativno odkorakali v posvetovalnico, kjer so se mirno vsedli na svoja mesta. S policijskimi organi so se tudi morali ostro prerekati poslanci Smreczanyi, Aleksander Gal in Hollo.

Policija podi poslance ven.

Med tem časom pa sta v zbornico stopila policijska nadzornika Pawlik in Benicky s kakimi 120 policaji. Policijski nadzornik Pawlik je vse one poslance, ki so bili pri dopoldanski seji izključeni, pozval v policajem primernem tonu, da se naj iz dvorane mirno odstranijo. Poslanci so to za-

htevo odločno odklonili. Ves razkačen je nato dal Pawlik odvesti vse opozicijske poslance iz dvorane. Policaji so v svoji policijski surovosti prišli tudi grofa Karolyia in ga s silo odnesli iz dvorane. V zbornici ostali opozicijski poslanci so svojim tovarišem priredili prisrčne in burne ovacije. Grofu Karolyiu so prišle solze v oči.

Ob 4 in pol je predsednik grof Tisza otvoril sejo. V dvorani so le člani vladne večine. Delovna stranka je ostala sama. Vsi takozvani „uporni elementi“ ne morejo motiti zborovanja. Takoj po otvoritvi je imel patrijot Tisza naslednji

nagovor.

Pred današnjo sejo so se zopet odigrali dogodki, o katerih hočem kratko poročati. Ko sem bil po včerajšnjih škandaloznih dogodkih pustil nekatere poslance, ki so hoteli s svojim otročjim obnašanjem onemogočiti posvetovanje, iz zbornice odstraniti, sem to svojo odredbo hotel omejiti samo na včerajšnjo sejo. Gospodje poslanci, ki so povzročili včerajšnje škode, so lahko danes prišli na sejo. To okolnost pa so zopet uporabili za svoje smešno in otroče obnašanje in so škode obnovili. Zato sem jih zopet dal odstraniti iz dvorane. Smatral sem kot predsednik to za svojo sveto dolžnost. Predsednik, varuh zakona in dostojanstva zbornice bi zamudil svojo dolžnost, če ne bi onemogočil takih škandalov. (Vladna večina ploska.)

Za tem je zbornica brez dalje debate sprejela v splošnem in podrobnem delu vojaško-kazenski pravni red za honved.

Zbornica pa je tudi sprejela predlogo glede ustanovitve madjarskih univerz v Debreczinu in Požunu.

Imunitetni odsek

Je nato poročal o svojih sklepih in je predlagal, da naj zbornica sklene izključiti: poslance Julija pl. Justha za nadaljnjih 30 dni, toraj skupaj za 45 dni, poslance: Gezo Polonyi-a, Lovaszja in Eitnerja za nadaljnjih 15, torej skupaj na 25 dni. Za 15 dni so bili nadalje izključeni od sej poslanci: Abraham, Barabas, grof Bathany, Beck, Benedek, Egry, Fernbach, Gal, Hollo, Huszar, Ivanka, Ivan Justh, Kallay, grof Karoly, Desider Polonyi, Smreczanyi in Zboray.

Konec današnje seje je bil ob 7 zvečer. Prihodnja v petek.

Vojaštvo proti poslancem.

BUDIMPEŠTA 5. Večina onih poslancev, katere je zopet danes dal predsednik grof Tisza s policijsko silo izgnati iz zbornice, je odšla z Julijem pl. Justh-om na čelu v hotel „Panonia“. — Množica je prirejala opozicijskim poslancem impozantne ovacije in se je priklopila povorki poslancev. Na vogalu Muzejskega trga in Rakoczjeve ulice je zabranil nadaljno pot poslanski skupini močnejši oddelček infanterije. Poslanec Justh je ogorčeno zaklical proti poveljniku, da vojaštvo nima pravice zapirati ljudskim zastopnikom poti. — Stotnik, poveljnik oddelku, je na to z močnim glasom vojakom dal povelje: „Fällt das Bajonett!“

Situacija je postala nekaj trenotkov jako kritična. Policijski komisar Smiray, ki je stal v bližini, je začel posredovati in je stotniku izjavil, da ima poslanec Justh pravico, svojo pot nadaljevati. Stotnik pa je nato v svoji tiradi izjavil, da je izdal povelje, ker se ga je zasmehovalo in so ž njim surovo postopali.

Stotnik je nato dovolil opozicijskim poslancem in nje spremljajočim žurnalistom svobodno pot.

Tisza na obtožno klop!

BUDIMPEŠTA 5. (Izv.) Opozicija je sklenila po poslancu Polonyi-u vložiti proti grofu Tiszi kazensko ovadbo zaradi omejevanja osebne svobode poslancev.

Honvedski minister na Dunaju.

BUDIMPEŠTA 5. (Izv.) Honvedski minister Hazai je danes odpotoval na Dunaj, da poroča vladarju o sprejetju brambnih predlog v ogrski zbornici.

Avstrijski državni zbor.

DUNAJ 5. (Izv.) Zbornica je danes nadaljevala specialno debato o službeni pragmatiki (II. skupina), o dolžnostih in pravicah državnih nastavljenecv. Poslanci Waber, Zenker, Hillebrand in Korošec so danes utemeljevali svoje manjšinske predloge. Za njimi pa je posegel v debato vladni zastopnik, sekcijski šef Galecki ter je v daljšem govoru utemeljeval vladno stališče nasproti predlogom manjšine. Ome-

V nedeljo velika narodna slavnost razvitja zastave šentjakobske Čitalnice

niti je tudi triturni govor dalmatinskega poslanca Blankinija, ki je na dolgo in široko pojasnjeval razmere uradnikov, zlasti dalmatinskih. Blankini je izrecno slednjič izjavil, da pomenja njegov govor zadnji opomin na vlado in parlament glede Cuvajevga režima na Hrvaškem.

Koncem se je prišlo do hrupnih in sila mučnih prizorov. Češki socijalni demokrati so spravili v debato burne dogodke v ogrskem parlamentu in so jako ostro kritizirali nastopanje ogrske vlade. Interpelacija je tudi mimogrede omenjala „ogrskega kralja“. Neki član nemškega „Nationalverbanda“ pa je hitro tekkel k ministru Heinoldu ter ga opozoril na ton te interpelacije in je napotil ministra Heinolda, da bi zahteval umaknitev te interpelacije imenom krone. Poslanec dr. Adler pa je to denunciatno postopanje nemškega „Nationalverbanda“ čim najostreje obsodil in med splošnim ogorčenjem zbornice protestiral proti zahtevi Heinoldovi. Dr. Adler je pa tudi odločno nastopil proti sedaj odjustičnega ministra dr. pl. Hohenburgerja posebno protežirani konfiskacijski praksi. Današnja „Arbeiter-Zeitung“ je bila konfiscirana zaradi govora, ki ga je imel včeraj poslanec Seitz v zbornici oziroma v brambnem odseku. Nekdanji nemški „liberalec“ hoče najbrže uvesti „policijsko državo“.

V obliki vprašanja na predsednika pa je slednjič češki narodnosocialni poslanec Choc ostro protestiral proti terorizmu grofa Tisze. Nastal je med njegovim govorom grozen vihar. Dogodil pa se je značilen dogodek.

Predsednik dr. Sylvester ima to lepo navado, da se vselej vsakokratnim viharjem izogne na ta način, da prepusti vodstvo zbornice kakemu podpredsedniku, sam pa zbeži ven. Tudi danes se je dolga sličen prizor. Dr. Sylvester, čim se je začelo zbirati k nevihti, je zapustil predsedniško tribuno in prepustil vodstvo seje podpredsedniku Pogačnik-u, kateremu se je posrečilo napraviti red in mir.

Pomorskozavarovalni odsek.

DUNAJ 5. (Izv.) V pomorsko-zavarovalnem odseku sta bili danes zakonski predlogi glede zavarovanja zoper nezgode in zavarovanja zoper boleznih pomoščakov v smislu predlogov, stavljenih od poslanca dr. Rybařa sprejeti. Kot referenta v zborničnem plenumu sta bila izvoljena: za prvo predlogo (zavarovanje zoper nezgode) poslanec dr. Rybař in za drugo (zavarovanje zoper boleznih) posl. Pitto ni.

Novi srbski vojni minister.

BELGRAD 5. Srbski kralj Peter je sprejel demisijsko vojne ministra Stipanovača in je imenoval šefa generalnega štaba Putnika za vojnega ministra.

Pogreb poslanca Silbererja.

DUNAJ 5. (Izv.) Pogreb v Alpah ponesrečenega socijalnodemokratskega poslanca Silbererja bo jutri na Telovo popoldne. Delavstvo namerava prirediti impozantno manifestacijo. Pogreb se bo pomikal po „ringu“ brez duhovnika, ker je tako določil pokojnik v svojem testamentu.

Vatikan in Bolgarija.

MILAN 5. (Izv.) „Corriere della Sera“ javlja iz Rima, da je novoimenovani dunajski nuncij Scapinelli po naročilu Vatikana takoj odpotoval z Dunaja v Bratislavo k bolnemu škofu Koppu, čim je dospel na Dunaj bolgarski kralj Ferdinand s svojo soprogo in prestolonaslednikom Borisom. Vzrok temu iščejo nekateri v dejstvu, da že dolgo traja med Vatikanom in bolgarsko vladarsko hišo resen konflikt, ki datira že iz časov Leona XIII. Bolgarski kralj Ferdinand je namreč dal krstiti svojega sina Borisa po pravoslavnem obredu. Proti temu pa je potem ostro protestiral Leon XIII.

Belgijske volitve. Nemiri.

BRUSELJ 5. Po oficijelnih podatkih je bilo doslej izvoljenih 44 liberalcev, 101 katolik, 39 socijalnih demokratov in dva krščanska demokrata. Vseh poslancev skupaj je 188.

BRUSELJ 5. Po uradnih poročilih je bilo izvoljenih v senat dosedaj 54 katolikov, 26 liberalcev in 13 socijalnih demokratov. V provinci še niso znane volitve 27 senatorjev.

BRUSELJ 4. Proti vladi so nastali zaradi volitev v mestu veliki nemiri. Demonstranti so razbili več vozov cestne železnice in pobili mnogo šip na glavni ulici Rue neuve.

V Lüttichu je imel socijalni demokrat Vandervelde na demonstrirajočo množico nagovor, v kateri je pozival izrednike k miru. Ljudstvo je zelo ogorčeno, ker je vlada poslala na ulico svoje vojaštvo. Socijalisti so predvsem protestirali proti vojaštvu. — Z dežele prihajajoča poročila naznanjajo resnost položaja.

Pokvarjeno meso.

TROPAVA 5. Zaradi zavžitja pokvarjenega mesa je obbolelo v treh okoliških vaseh 57 oseb. Ena oseba je že umrla. Drugim se je zdravstveno stanje zboljšalo.

Strahovlada na Hrvaškem.

Mirko pl. Pisačić, ki ga — plemeniti komisar Cuvaj preganja kakor lovec divjo zver, da mora begati iz kraja v kraj in bežati iz lastne domovine. Je začel izdajati v Brežicah na Spodnjem Stajerskem letake pod naslovom „Štit“ — „letak boraca za narodno slobodu“. Ta letak bo izhajal po enkrat na teden, a če bo potrebno, tudi večkrat.

Prvi tak letak prinaša pod naslovom „Prva naša zahteva“ nastopni sestavek: „Kakor lojalni in dinastični narod naše monarhije se sramujemo pred vso kulturno Evropo usode komisarijata... Izjavljamo odločno in brez strahu, bilo pred komur si bode, da nas, kakor narod, ta komisariat, ogorčuje pred svetom kulture in napredka. No, imajoči vedno na umu in srcu zvestobo svojemu kralju in domovini, ohranjamo v deželi mir in red uklijub nezdravi politični taktiki kraljevega komisarija, prevrženega gospoda Slavka — pl. Cuvaja.“

Protestujemo najodločneje proti pisanju uradnega novinstva Hrvatske in Slavonije, ki hoče sumničiti celokupno hrvaško in srbsko opozicijo s pretežno revolucionarno-anarhističnimi tendencami na Balkanu.

Zato ravno, ker se prevrženemu gospodu komisariju Slavku — pl. Cuvaju noče posrečiti, porušiti mir in red, vzdrževan vsestransko po složni hrvaški in srbski opoziciji, zato menimo, da ne le po dolžnosti, ampak tudi po pravi zahtevamo od merodavnih faktorjev na Dunaju in v Pešti odstranjen je komisarijata v Hrvatski in Slavoniji, izlasti, ko ni za komisarijat nikake pravne podlage, niti nikakih državno interesiranih razlogov občne politične naravi in izven monarhije.

Prva naša zahteva ostaja: nemudno odstranjenje komisarijata!

Dalje piše: Iz zanesljivega vira doznajemo, da je bilo te dni v Budimpešti tako rekoč gotova stvar, da bo komisariat v Hrvatski odpravljen. Ta uspeh bi bilo v mnogem pripisati odločnemu delu dra. Dušana Popovića, jednega predstaviteljev hrvatsko-srbske koalicije. Ali črna roka grofa Tisze in budno oko — pl. Cuvaja, kr. komisarija, sta zopet porušila na najvišjem mestu šanse, okrivljajoč in obtožujoč opozicijski blok Hrvatov in Srbov — kakor nezanesljiv element, ki da pripravlja monarhiji udarec po tajni jugoslovanski revoluciji — — —!

Ali imamo besedo, s katero bi mogli označiti to infamno delo teh brezdušnih ljudi? Kaj jim je naš ubogi narod zakrivil, da ga tako sramote! Ali ni naravnost preneumno, da se mi, eden najlojalnejših in najdinastičnejših narodov, moramo danes — kakor vidimo — pred onim dvorom, za katerega smo prelivali kri in se žrtvovali, priti in braniti radi očitane nelojalnosti in antidinastičnosti?!!

Zastaja nam pamet, ako se nekoliko globlje zamišljamo v grenko in neopravičeno usodo našega naroda — — —

A da bo slava popolnejša, pripravljaj črni grof Tisza svojemu pooblaščenju, prevrženemu komisariju za Hrvatsko in Slavonijo — plemenitemu Cuvaju — čast in red zlatega runa!!

In mi da ne bi ostali čvrsti in složni v bloku?!

Domače vesti.

Imenovanje. Minister za uk in bogocastje je imenoval suplenta na tržaški trgovski in navtični akademiji Jakoba Furlana za rednega učitelja istotam.

Osebnosti. Včeraj in predvčerajšnjim so dospeli v Trst in se nastanili v hotelu „Excelsior“: Stanislav Starzynski, vseučilišni profesor v Lvovu, dr. Schlick, nemški konzul, in knez Karel Hohenlohe-Langenberg, kanonik v Olomucu.

Kos tržaške šolske mizerije. Mislimo namreč mizerijo s vodstvom tržaškega šolstva, ki nima para v Avstriji. Tu v Trstu se navadno v začetku junija popoldanski pouk ustavlja zaradi vročine. Letos ni v Trstu take vročine, da bi bilo treba uvesti vročinske počitnice in res se na mestnih občinskih šolah uči v juniju tako celodnevno kakor prej. Na nemških šolah pa so s 1. junijem odpravili popoldanski pouk zaradi vročine.

Torej — za nemške državne ljudske šole je prevroč, za mestne laške in slovenske pa ne. Vprašamo le, kdo na mestništvu je izuhtal to bistro odredbo? Koncem pa, če je za nemške šole res prevroč, bi le želeli, da bi za te šole sploh Trst postal prevroč.

Vpisovanja na državnem realnem gimnaziju se bodo vršila dne 29. in 30. junija od 8. do 12. ure dopoldne v pisarni ravnateljstva državnega gimnazija na trgu Lipsa. Za sprejem v I. razred je poleg dokaza, da je učenec v teku leta dovršil vsaj 10. leto svoje dobe, potreben sprejemni izpit. Na tem se zahteva: a) v verstvu vsaj ona mera znanja, ki si jo je možno pridobiti v 4. razredih ljudske šole; b) v nemškem jeziku: priznavanje elementov obliko-

slova, izvežbanost v analiziranju prosto razširjenih stavkov, poznavanje in pravilna uporaba pravopisnih pravil pri pisanju po narekovanju; c) v računstvu: vaja v štirih temeljnih računskih načinih s celimi števili. Pismeni sprejemni izpiti se bodo vršili dne 2. julija, ustmeni dne 3. julija in sicer vsakokrat ob 3. uri popoldne. K pripravi naj pridejo učenci v spremstvu staršev, ali njihovih namestnikov, naj prinesejo seboj zadnje šolsko spričevalo o zdravju oči ter morajo položiti 4 K prispevka za učila in K 4/20 sprejemne pristojbine.

Glede pouka v obeh deželnih jezikih veljajo nastopni predpisi:

Na gimnaziju je za učence italijanskega materinega jezika italijanščina, za Slovence slovenskega materinega jezika slovenščina obvezen učni predmet. Nemci drugih materinjskih jezikov se morejo udeleževati pouka imenovanih jezikov, ako s sprejemnim izpitom dokažejo potrebno predznanje. Za te učence je pouk v dotičnem jeziku vsaj eno leto obvezen.

Na realnem gimnaziju pa je za vse učence ali italijanščina ali slovenščina brez-pogojno obvezna.

Za CMD. Danes ob 10. uri se otvori razstava slik k delom Slenkivca v veliki dvorani „Narodnega doma“ in ostane odprta do nedelje zvečer. Vsaka vstopnica da pravico do krasnega darila. Ker je razstava v korist naše CMD, ni treba omenjati, da pričakujemo obilnega poseta.

„Edinost“ in polom v Pulji. „Polaer Tagblatt“ je ponatisnil dobesedno ves naš dopis iz Pule v nedeljskem izdanju in naglašja, da je „Edinost“ dobro informirana o puljskih stvarih.

Mednarodna kolesarska dirka. Z ozirom na vest, ki smo jo priobčili pod gornjim naslovom v včerajšnji „Edinosti“, nam poročajo iz krogov kolesarskega društva „Balkan“, da temu društvu ni o tej dirki ničesar znanega in zato tudi ne more biti govora o kaki mednarodni dirki, ker se izključuje edino slovansko kolesarsko društvo v Trstu.

Zastopnik nekega italijanskega kolesarskega društva se je sicer obrnil na predsednika kol. društva „Balkan“, da bi se dogovorili glede skupne prireditve in ta poslednji je tudi izjavil, da je „Balkan“ pripravljen sodelovati, ako se ga prizna kot enakopravno društvo. Tega pa Italijani nečejo.

Zato tudi dirka, ki jo nameravajo prirediti dne 29. in 30. t. m., ne bo nič drugega, nego pod mednarodno firmo prirejena italijanska narodna prireditev.

To sledi tudi že iz tega, da „Club Veloce Triestino“ ne naznanja, katera društva sodelujejo na tej prireditvi. Ker bo šla dirka po izključno slovanskih tleh, je iz gorinavednega razvidno, da je vlada nikakor ne more dovoliti. Ponavljamo pa, da je kolesarsko društvo „Balkan“ vedno pripravljeno sodelovati, a le pod pogojem, da se je priznava za enakopravno.

Opozorjamo ponovno na veliko narodno slavnost šentjakobške Citalnice, ki se bo vršila prihodnjo nedeljo dne 9. t. m. na prostornem vrtu kons. društva „Jadran“ pri sv. Jakobu. Jupiter Pluvius nam je bil minole nedelje zopet nemilostljiv in zopet imamo nepotrebnih stroškov; upamo zato, da se v nedeljo snide pri sv. Jakobu vse, ki narodno čuti ter želi Citalnici, da bi si popravila veliko materialno škodo, da se tako okrepi za nadaljnje delovanje v važni šentjakobski postojanki. V nedeljo bodi toraj Geslo vsacega! Na slavnost šentjakobške Citalnice!

Na sokolski slavnosti na Opčinah se postavijo, kakor navadno paviljoni z okrepčili in kolo sreče. Prosimo rodoljube in rodoljubke, da nam v ta namen kaj darujejo, bodi v denarju, bodi v raznih jedilih, pljačah in galanterijah. Darovi naj se blagovale pošiljati gospe dr. Zinki Rybařevi, Via Valdirivo št. 11. Ženski odsek.

Miramarski park je zopet odprt za občinstvo.

Slovenske služkinje! Udeležite se danes v obilnem številu predavanja, ki ga priredi ženski odsek Slov. del. izobr. društva. Predavala bo gca. Hartmanova. S tem predavanjem začno izvrševati članice ono vzvišeno nalogo, ki je začrtana v društvenem programu. Vsled tega naj porabi naše žentstvo to priliko ter pride v velikem številu danes pop. ob štirih v ul. Stadion št. 19. I. nadst.

Kraljeva grška jahta „Amphitrite“ je odpelala včeraj zjutraj ob 8 v Benetke, kjer se vkrcata grški kralj Jurij in kraljevič Kristof. Jahta odpeljuje iz Benetk v Pirej.

Tobakarne so danes odprte le dopoldne, popoldne bodo zaprta.

Občni zbor „Zveze slovenskih odvetnikov“ se bo vršil dne 15. junija 1912 ob 6 h zvečer v mestni posvetovalnici v Ljubljani z naslednjim dnevnim redom: 1. poročilo o društvenem delovanju v preteklem letu, 2. poročilo blaginje, 3. poročila o justičnih razmerah v posameznih deželah, 4. volitev odbora — predsednika, 8 odbornikov in preglednikov, 5. slučajnosti.

Dramatičnemu društvu so dalje plačali v svrhu pokritja rednih potrebščin za sezono 1912—13 gg.: Jakob Klemenc, trgovec K 50, Josip Skaberne, inženir K 25 in obitelj Vičič K 20. Vsim darovateljem srčna hvala. Za nadaljne prispevke se priporoča Dramatično društvo v Trstu.

V nedeljo, dne 16. junija t. l. na Opčinah velika sokolska slavnost! Slovenci! Ta dan vsi na Opčine!

Družbi sv. Cir. Met. je darovala rod-bina Kranjčeva 10 K mesto venca na krsto pok. gdč. Ivanki Jalenovi v Batehah. V poravnavo neke tožbe je prejela družba po g. V. Mormolji, podružničnem blagajniku v Mirnu pri Gorici 20 K. G. Franjo Lamprecht v Beljaku je poslal 30 K nabranih na ženitovanju g. Josipa Profeniga in gdč. Emilije Lamprehtove v Kumeni na Stajerskem. G. Josip Zarnik, trgovec z vinom v Krtni, je daroval ob svoji poroki z gdč. Metko Alešovo K 15. Na odhodnici g. asistenta Prudiča v Krškem se je nabralo za Družbo K 20/40, vsoto je nakazal g. Avgust Sedlar, c. kr. fin. konc. v Krškem 15 K. Spoštovani rodoljub g. Ivan Čelešnik je podaril dvokronačo z opominom: „Prvo dvokrono krasno blestečo — vrže naj vsakdo Družbi v vrečo!“ Gdč. Angela Kernova iz Cerkljan je darovala ob svoji poroki K 10. G. Fr. Toplak v Ptuj je poslal 20 K, katere so zložili gg. dr. Fr. Jurtela, dr. Ant. Brumen, dr. Bela Stuhec in Fr. Toplak, a po K 5 mesto venca pri pogrebu pok. c. kr. sod. svetnika g. Josipa Rotner v Mariboru. Iskrena hvala!

G. Makso Zaloker je izročil družbi sv. Cirila in Metoda zopet 66 K od prodanih drož. G. Zaloker je dal Družbi v dobi štirih let lepo vsoto K 499 50 v od prodanih drož. To trdiko priporočamo kar najto-pleje.

Tobakarna v ul. Stadion št. 35 se odda. Ponudbe na finančno nadzorništvo v Trstu ul. Stazione št. 8 III. nadst. do 28. t. m. ob 11. popoldne.

Popravek. V „Pismu iz Pariza“ v „Edinosti“ od minolega torka se je urinila neljuba pomota: od 1890 do 1912 se je povzdignila nemška trgovina od 9 4/10 na 10 5/10 in ne 19 5/10.

Tržaška mala kronika.

Trst, 5. junija.

Za cel regiment bi jih bilo dosti! Kaj vse prihaja na misel našim ljubim zavzemnikom z one strani luže, če pridejo k nam v Trst izkazovat svojo izvežbanost v oni „umetnosti“, za katero je menda treba posebno dolgih prstov! Priznati se jim mora, da so res zelo iznajdljivi in da se morejo naši domači izumovič naučiti še marsikaj.

Danes zjutraj nekako okrog 3 je ugledal stražnik, ko je stopal po ulici Majolica, dva možaka, precej sumljivega ponašanja, katerih eden je ravno hotel vstopiti v vežo hiše št. 9 v bližini ulici della Sorgente. Oni, ki je stal na ulici, ni imel nič v roki, drugi, na pragu, pa je imel pod suknjičem precej velik zavoj. Stražniku se je cela stvar, kakor smo že rekli, zdela nekam sumljiva in stopil je bliže. To pa je dalo povod onemu, ki je stal na ulici, da je pokazal pete, dočim pa se je stražniku posrežilo prijeti onega drugega.

Ko je vprašal stražnik, kaj nosi tako skrbno zavito pod suknjičem, mu je odgovoril možakar, da ima v zavoju par steklenic odola, ki da ga je kupil od nekega neznanca.

Izgovor, pravijo, je sicer dober, če ga tudi pes prinese na repu, toda stražniku pa ta odgovor ni bil dovolj in porabil je ljubitelja belih zob in lepih dišav s seboj na policijo, kar pa zopet temu ni bilo všeč. Obrnil se je in že jo je hotel tudi on odkuriti, toda stražnik je bil hitrejši in ga je prijel za vrat. Možakar pa nato — rsk in skoči v vežo že omenjene hiše in gor po stopnicah, stražnik pa za njim.

V tretjem nastopu se je zopet posrežilo stražniku prijeti tička za frak, toda ko ga je pozval, naj gre z njim, se mu je postavil po robu, ga pograbil in mu hotel iztrgati sabljo. Med tem robkanjem sta prišla zopet nazaj dol po stopnicah do drugega nadstropja, kjer se je lopov zopet iztrgal stražniku in iznova pobegnil v tretje nadstropje.

Za stražnika stvar ni bila ravno prijetna, bila je namreč na stopnicah trda tema in bil je tudi že upehan po ruvanju z zlikovcem. Ker pa le nikakor ni hotel izpustiti tička iz kletke, v katero ga je nagнал, si je pomagal na drug način: ustrelil je z revolverjem v zrak. Strel je res privabil drugega stražnika, a medtem se je prvi stražnik moral resno boriti z zlikovcem.

za gospoda in dame, lodno in modno blago priporoča KAREL KOČIAN, : : tovarna sukna : : v Mumpolcu (Češko). : : Uzorci franco. : :

blago, sukna

Hočete imeti dobro obleko in po ceni? Obrnite se zaupno v skla-dišče izgotavljenih oblek Armando Levi, Trst, ul. Carducci 32 vogal Santorio

ki ga je na vsak način hotel prevreči po stopnicah. Stražnik je moral potegniti sabljo in udaril je žnjo svojega nasprotnika po glavi. Zlikovec je nato pobegnil v peto nastropje, kjer sta ga stražnika končno ukrotila in aretirala. Najprej so ga povedli v bolnišnico, kjer so mu povezali lahko rano, ki jo je imel na glavi, potem pa v preiskovalni zapor.

Aretiranec je 23letni Giovanni Rubel iz Aviana pri furlanskem Vidmu, je dninar in je šele pet mesecev bil v Trstu ter stanoval v ulici Majolica št. 14. Ko so ga preiskali, so našli pri njem 11 zavojev, v katerih so se nahajale odlovene steklenice, 50 škatlic Brerovih odvajalnih kroglic, dve škatlici pudra, 3 ponarejene ključke in znesek kron 21-86.

Preiskali so potem tudi njegovo stanovanje in so našli v njem 4 steklenice Chin-Salus, steklenico Kolinske vode, steklenico naprstnikove tinkture (hud strup) in angleški ključ. Aretiranec je priznal, da je del teh stvari ukradel v skladišču Marija Langa, trgovca z drogami in zdravili v ul. dell Sale št. 1.

Dne 28. marca t. l. je videl stražnik na Goldonijemem trgu nekega možakarja, ki je imel v rokah velik zavoj in se je ponašal precej sumljivo. Šel je za njim do ulice Silvio Pellico, a ko je oni opazil, da gre stražnik za njim, je vrgel omot na tla, pobegnil in izginil.

Stražnik je pobral omot in našli so potem v njem 14 zavojev, v katerih je bilo 732 škatlic Brerovih odvajalnih kroglic in nekaj steklenic odloa. Za cel regiment bi bilo dosti teh kroglic, ako bi ga zadela nesreča, da bi trpel na — zapretju.

Najbrž je bil sedaj aretirani Rubel, tisti možakar, ki je tedaj pobegnil stražniku. Naravnost neumljivo pa je, kaj je pravzaprav ta človek hotel napraviti s temi kroglicami. Sam jih vendar ni mislil porabiti, saj bi ga raznesle, če bi tudi bil železen, in prodajati — hm, ne vemo, kdo bi jih kupil od njega. Menda pa vendar tudi ni bil tako hudoben, da bi jih bil mislil poslati svojim rojakom v Tripolis, saj so že itak baje vsi tam doli zaradi svojih bliskovitih „avanzat“ dobili — drisko in prav nič ne potrebujejo odvajalnih kroglic. Kaj je torej hotel žnjimi?

Zepni tatovi. Ernesto Baltz, star 18 let, stanujoč v ul. Vittorio Alfieri št. 9 — hiša kjer je stanovala ona babica Ana Balch, ali Baltz ali Bajec — potem Bruno Cavallieri in še neki Elvino Alentano, vsi trije znani žepni tatovi, so bili aretirani včeraj pred kinematografom Rec'ame na Barriera, ker so par trenutkov prej ukradli v Greinitzovi trgovini tri zrebije iz medu.

Zmešalo se jima je. S Trevesovo pomočjo so odpeljali včeraj v opazovalnico 55letno kuharico Julijo Klemenčev, stanujočo v ul. delle Beccherie št. 7 in 30letnega dninarja Josipa Uršiča, stanujočega v ljudskem prenočišču v ul. G. Gozzi.

Loterijske številka, izžrebane dne 5. junija:

Praga	89	9	73	20	52
Lvov	56	67	80	24	62

Koledar in vreme. — Danes: Telovo. Milutin. — Jutri: Robert. Bogomil. Temperatura včeraj ob 12. opoldne + 18.5 C°. — Vreme včeraj: Toplo. Vremenska napoved za Primorsko: Nestanovitno. Vzhodni vetrovi.

Društvene vesti.

Tržaška sokolska župa. Seja župnega vaditeljskega zbora se vrši na praznik, v četrtek, dne 6. t. m. ob 3. uri popoldne v telovadnici Sokola na Opčinah. Dnevni red: Župni zlet.

K polnoštevni udeležbi pozivlje A m b r o ž i č, načelnik.

Narodne gospe in gospice, ki bi rade sodelovale pri pripravah za Sokolsko slavnost na Opčinah, dne 16. t. m., in ki pomotoma niso dobile vabila, so uljudno vabljene, da so udeležbe seje dne 7. tm. ob 5 uri popoldne v Sokolovi dvorani. — Nazdar!

Ženski odsek telovadnega društva „Sokol“.

Dramatično društvo vabi svoje člane na X. občni zbor, ki bo v soboto dne 16. junija 1912 ob 8 in pol zvečer v gledališčni dvorani s sledečim dnevnim redom: 1. Pozdrav predsednika. 2. Poročilo intendanta. 3. Poročilo tajnikovo. 4. Poročilo blagajnikovo. 5. Poročilo računskih preglednikov. 6. Pro-račun za bodočo sezono. 7. Nadomestne volitve v odbor. 8. Slučajnosti. Ker bo občni zbor za nadaljni prospeh društva jako važen in tudi zanimiv, vjudno vabimo vse člane, da se ga v obilnem številu udeležijo. Odbor.

Zveza Jugoslovanskih Železničarjev sklicuje za petek, dne 7. t. m., ob 7 zvečer zaupni sestanek skladiščnih delavcev državne železnice. Sestanek se bo vršil v društvenih prostorih v ul. sv. Franciška št. 2. Pozivljamo k najobilnejši udeležbi, ker je predmet posvetovanja — „delovni red“ — silno važen.

Trž. koles. društvo Balkan priredi v nedeljo 9. junija ob 3 uri pop. dirko za društveno prvenstvo, km 44, maksimalen

čas 1 uro 40 minut. Zbirališče ob 2. uri v gostilni Kalin, Opčine.

V soboto sestanek ob 8 uri in pol zvečer vseh kolesarjev in dirkačev.

Nar. del. organizacija.

Slovenski zidarji! *Krajna skupina zidarjev NDO v Trstu* vas vabi na **javen shod**, ki se vrši jutri, 7. junija ob 7 zvečer v veliki društveni dvorani v ulici Sv. Franciška št. 2 v Trstu.

Pridite na ta shod vsi slovenski trž. in okoličanski zidarji, da povzdignete odločno svoj glas proti krivicam, ki se vam gode!

— Odborniki krajevne skupine tehn. zavoda „Sv. Andrej“. NDO so naprošeni, da se udeležijo važnega posvetovanja, ki bo danes ob 4. pop. v društvenih prostorih ul. Sv. Franciška št. 2.

— *Krajna skupina mestne plinarne NDO* sklicuje za jutri ob 6 zvečer izvanredni občni zbor v prostorih gostilne Kosič pri Sv. Jakobu. Dnevni red: Volitev novega odbora.

— *Krajna skupina škedenjskih plavčev NDO*, sklicuje za soboto ob 7. zvečer javen shod v prostorih „Gosp. društva“ v Škedenju.

Delavci v plavžih! Udeležite se tega shoda polnoštevil o!

— Pripravljalni odbor čistilnice petroleja NDO sklicuje za soboto ob 7. zvečer občni zbor v prostorih „Gosp. društva“ v Škedenju.

— Danes društven ples v dvorani ul. sv. Franciška 2. Začetek ob 4. pop.

Vesti iz Goriške.

Volitve v okrajno bolniško blagajno. V nedeljo so izvojevali združeni Slovenci na volitvah sijajno zmago, nov dokaz, da se z marljivostjo in edinstvom dosega presenetljivih uspehov.

Na volitvah delavskih delegatov je „delala“ gospodujoča socijal. stranka na vse načine, da bi bolniška blagajna ostala še nadalje v njenih rokah. Posredovati je moral namestnik Hohenlohe, ki je prišel v Gorico že v soboto zjutraj.

Blagajniški ravnatelj Tuntar in dr. Tuma sta šla takoj k njemu in imela sa ž njim dolg pogovor. Koj nato se je predstavil namestniku predsednik liberalno-mazzinijanske „Camera del Lavoro“, ki je zahteval, naj bi vspricho raznih socijalističnih mohinacij odgodili volitve. Hohenlohe mu je odgovoril, naj se pritoži eventuelno po volitvah, al da bi jih sedaj odgodili, to je izključeno ter da magistrat nima nobene moči in avtoritete, prepovedati sedanje volitve. Tako je moral oditi liberalno-mazzinijanski reprezentant z dolgim nosom.

Od 1 in pol do 9. ure predpoludne je trajal skrutinij. Oddanih je bilo skupno 1400 glasovnic; od teh 430 za listo „Camera del Lavoro“, 965 za socijalistične kandidate. S tem rezultatom razpolagajo socijalisti s 50 delegati, med katerimi je 20 Slovencev.

Na volitvah delodajalcev, ki razpolagajo s 25 glasovi, je zmagala slovenska lista, ki je dobila od 511 glasov 305; Italijani so ostali v manjšini s 200 glasovi. V sled tega poraza so naši narodni nasprotniki hudo poparjeni in njih glasilo je kar iz sebe: „Danes raprezentirajo Slovenci pri okrajni bolniški blagajni delodajalce in sedaj se nam nudi čuden prizor, da nam ukazujejo Slovenci v okraju, kjer so v manjšini in kjer sta trgovina in industrija v italijanskih rokah. Ni še to naroden poraz, ni nesreča, za katero ni leka: pač pa je to bridka lekci-ja. Slovenci so dosegli zmago vsled italijanske brezbriznosti v inštituciji, ki ne tangira direktno mestnega italijanskega značaja, niti njegovih inštitucij. A lahko se zgodi to pri drugih prilikah s fatalnim izidom za Italijane.“

Torej obstoji vendar nevarnost za „italijansko“ Gorico! Tako dragocenega priznanja ni bilo še slišati iz ust onih ljudi, ki govorijo o izključno italijanskem značaju Gorice, kakor slepci, ki čutijo, da so do vrata v vodi, a je ne vidi. Kaj pomenja ta fatalni izid „ob drugih prilikah“? Vendar ne morda volitve v mestni svet ali trgovsko zbornico?! Vaš italijanski magistrat je „fortezza inespugnabile“, trdnjava s trojnimi ozidjem. Prvo ozidje je mestni statut iz Napoleonove dobe, na drugem so vaši „onorevoli“, mestna godba, fanfara, gasilci in mazzinijanska mularija; tretje tvori par tisoč Italijanov, ki so se vsi poskrili za zid ne meneč se ne za vaše jeremijade, ne za obrano! Vrgli so meč in ščit v stran, ker jim je prirojen fatalizem in vera v kismet, v usodo. Prepričani so, da se prej ali slej potopijo v slovenskem morju. Med njimi ni pravih voditeljev, ki naj bi jih poučili o narodnem ponosu in obrambi; na veselice, fonfare in pajacade se itak pozablja prej ali slej... Tem lažja naloga za nas, tak boj s takim sovražnikom! Le luknje je treba v — prvo ozidje!

Pevsko in braino društvo „Grmada“ v Mavhinjah priredi v nedeljo 9. t. m. javno tombolo in ples. Začetek plesa ob 3 pop., tombola ob 5 pop. Pri plesu in tomboli svira Mavhinjska sokolska godba. Čisti dobiček je namenjen šolski mladini.

Čevlji za birmance in botre

barvani in črai najraznovrstnejših krojev in kož, ličnega dela, iz najboljšega blaga, ter trpežni čevlji za delo se doba v prodajalnah

Čevljarske zadruge v Mirnu pri Gorici

v TRSTU, Via Barriera vecchia 38 in Via del Rettori 1, v GORICI, na Starem trgu 1. — V SPLITU, ul. Star. suda 314. V zalogah vedno sveže biago.

Mirno

lahko spite!

Če ste namočili perilo čez noč s pralnim izvlečkom „Ženska hvala“, izloči se vsa nesnaga sama od sebe, brzo in temeljito. Hitro in lahko se opere perilo potem z milom „Schicht“ znamka „Jelen“, da postane bleščeče belo, kajti pralni izvleček „Ženska hvala“ in milo „Schicht“ belita perilo kakor sonce.

Dobiva se po vseh mirodlinicah in prodajalnicah mila.

V Tržiču (Monfalcone) odda se hôte!

v lepi legi sredi mesta, z gotovim dobrim letnim pridelkom, s 18 opremljenimi sobami, konjskim hlevom, s senčnatim dvoriščem v najem, ali toliko od litra, ali pa se prodaja pod ugodnimi pogoji.

Pojasnila daje lastnik Ivan Peric v Tržiču Via Trieste št. 117.

Slovenska šivilja

se priporoča cenj. občinstvu.

Ljuboslava Baučer

Trst, ul. Istituto št. 13, Trst prtiličje.

Po najvišjem pooblaščenju ces. in kr. apostolskega Veličanstva

Izredna c. kr. državna loterija

v dobrodelne namene c. kr. domobranstva in orožništva.

TA DENARNA LOTERIJA, edina v Avstriji zakonito dovoljena, vsebuje 21.146 dobitkov v gotovini v skupni svoti 625.000 kron.

Glavni dobiček: 200.000 K.

Žrebanje se bo vršilo javno 4. julija 1912.

Srečka stane 4 krone.

Srečke se dobijo pri oddelku za državne loterije na Dunaju III. Vordere Zollamtstrasse 7, v loterijskih kolekturah, tobakarnah, pri davčnih, poštnih, brzojavnih in železniških uradih, v menjalnicah itd. Igralni načrti za kupovalce srečk brezplačno. Srečke se pošiljajo poštne prosto.

Od c. kr. loterijske direkcije (Oddelek za drž. loterije)

Velikanska zaloga pobištva in tapecarij

:: Paolo Gastwirth ::

TRST, ul. Stadion št. 6 - Telefon 22-85 (hiša gledališča Penice)

Najbolj ugoden vir za nakupovanje bodisi glede cen, kakor tudi kakovosti. Kolosalni izbor.

Dr. Pečnik

Žrst, via S. Caterina šte. 1

Zdravnik za notranje (splošne) bolezni: 8—9 & 2—3 in specialista za kožne in vodne (spolne) bolezni: 11 1/2 — 1.

UMETNI ZOBJE

Plombiranje zobov.

Udiranje zobov brez

vsake bolečine

Dr. J. Čermák V. Tuscher

zobozdravnik konces. zobni tehnik

TRST

ulica della Caserma št. 13, II. n.

Hans Schmidt

zobotehnik

TELEFON št. 1085.

TRST

ul. della Zonta št. 7. I.

1925

URAR

ALESSANDRO CELLA

(bivši sodrug gosp. Pagnacco)

Trst, ulica Barriera vecchia 23.

O priliki birme priporoča vsakevrstne ure in zlatanine.

Varstvena znamka: „SIDRO“.

Liniment Capsici Co.

nadomestek za

SIDRO-PAIN-EXPELLER

je kot najboljša, bolečine lajšajoča in odvajajoča sredstvo za drgnjenje pri ozebljenju splošno priznana; dobiva se za 80 vin. 1-40 K in 2 K v večini lekarn. Pri nakupu tega povsod priljubljenega domačega zdravila naj se vzame le originalne steklenice v škatlicah z našo varstveno znamko „Sidro“, potem se je gotov, da se je dobilo pristni izdelek.

Dr. Richterja lekar. PRI ZLATI LEVU, Praga

Elizabetna ulica št. 5, novo.

Goriški izvozni trg za sadje in zelenjavo. V zadnjih treh dneh se je prodalo na tujakšnem izvoznem trgu 1900 kvintalov češenj za okroglo svoto 145.000—150.000 K, 90 kvintalov graha po 36—40 K kvintal, 15 kvintalov špargeljnov po K 100—110, 45 kvintalov krompirja po 26—28 K.

Poskušen samomor. 18-letni dijak H. D. je bil že sit življenja in hotel je narediti hiter konec. Šel je v lekarno in je zahteval v nujnem tonu dozo hudega strupa. Prebrisan lekarnar pa je hitro spoznal, da se nekaj kuha v razdraženem mladeniču in dal mu je mesto strupa — prašek proti živčni razdraženosti. Kandidat samomora jo je odplihal v ljudski vrt, sel na klop in požrl "strup". Prašek je tako uplival nanj, da se mu je v silnem strahu pripetilo nekaj človeškega in da je padel v nezavest. Začel je kričati in pritekli so ljudje, ki so ga odnesli v bolnišnico usmiličenih bratov.

Zoruttijada. Na tem mestu ste že večkrat čitali o nesrečnem spomeniku nesrečnega furlanskega pesnika Zoruttija, ki muga hvala za domovino postavlja že dve leti. Se vedno stoji v ljudskem vrtu lesena bajta in človek bi mislil, da je to kaka koliba za češnje, enaka onim na eksportnem trgu. Ne, tu delajo Zoruttijev spomenik in rado vednež, ki gleda skozi špranje, vidi 3 žaklje cementa, par izklesanih kamenov in delavca, ki kadi v kotu iz velike pipe, vse tako domače, vse tako pristno goriško, kakor da bi mesto kakega spomenika zidali — ognjišče. In ko bo podstavek končan in pripeljalo nesrečnega poeta v bajto — kdaj, to dočakajo morda poznejši rodovi — bo za Goričico dan pajacev in pajacad. Glas se bo tresel goriškemu županu ob tej slovesni priliki, prisegal bo pred zarjavim spomenikom "zarjavelo" zvestobo do velike in slavne domovine, tržaški Piteri se zjoče pred zbrano množico, ki bo na komando ploskala; morda pride tudi Hortis predavat o zgodovini spomenika, ki je ravno tako zamotana, kakor ona Emanuelovega v Rimu. A da bi se tedaj zgodil čudež, in da bi pesnik iz brona oživel, bi se menda pri teh čenčarjah in lažeh tako ujezil, da bi oklofutal vse tiste frakarje. Pesnik "Plovisine minudine" je imel pač preveč odkritosrčen in pošten značaj, da bi mu se ne gabila ta pajacada o njegovem spomeniku in lažslavnosti.

Veselica NDO v Gorici, ki se je vršila 2. t. m., je vzlic slabemu vremenu zelo dobro izpadla. V prvi vrsti gre zahvala pridnim godcem in marljivemu veselničnemu odseku. — Na veselici smo pogrešali goriško inteligenco. Morda je temu krivo slabo vreme in majhna agitacija. Upamo, da bo prihodnjič boljše.

Veselica telovadnega društva „Sokol“ v Rihemberku dne 2. t. m. je vspela toliko v moraličnim kolikor v gmotnem oziru prav dobro. In to kljub skrajno neugodnemu vremenu. Posebno se je odlikoval naraščaj iz izvajanjem župnih prostih vaj. — Igra in petje sta bila tudi dobra. Osobito se moramo pohvalno izraziti o godbi NDO iz Trsta, ki je med veselico in k plesu tako precizno igrala same slovenske komade, da se niti pobožne priletne mamice niso mogle vzdržati, da ne bi malo poskočile.

Vesti iz Istre.

Iz Klanca. — Izobraževalno društvo „Slavnik“ iz Klanca priredi dne 29. t. m., na dan domačega opasila, običajno vrtno veselico. Na sporedu bode igra, petje, šaljivi prizor, šaljiva pošta i. dr. — Ker so jako ugodne zveze z vlaki, se nadeja društvo obilne udeležbe od strani meščanov in okolice.

Posamezna društva se ne bode vabilo, a če se katero drage volje prikladi, nam bo dobro došlo!

DAROV

— Mesto venca na krsto pok. Ivan Ravbarja je darovalo društvo „Dom“ iz Repentabra K 11-92 za moško podružnico CM. Denar hrani uprava.

— Za godbo NDO so darovali: Čepek P. K 5, Čepek Uršula K 5, Žezlina 36 vin., Čepek Fr. K 1, Mihelič Iv. K 1, Visintin Anton 40 vin., Bras Fr. K 2, Fabijan K 1, na veselici pri g. Kosiču v ul. S. Marce. K 7-54.

— Mesto venca na grob pokojnemu J. Čoku v Barkovljah je darovala trdka Iv. Martelanc s dr. 15 K CM podružnici v Barkovljah in 15 K odseku „Tržaškega Sokola“ istotam. Srčna hvala!

— V počaščenje spomina g. Iv. Godine Full daruje „Gospodarsko društvo“ podružnici sv. CM v Šklednju K 50 in mesto cvetk na grob poklanjajo iste gg. Ant. Stanislav Sanci K 5, Ant. Lavrenčič K 5, Valentin Vouk K 2, Just Fonda K 1, Silvester Godina K 1, Juro Pižon K 1, Nelmenovana K 1.

— Ob priliki pogreba g. e. Marije Gerkove v Brezovici se je nabralo za podružnico CMD Ocizla-Klanec-Materija K 23-50, pri pogrebu g. e. Marije Ivanovičeve pa K 10—. Denar se je izročil podružnici.

— Darovi za podružnico sv. Cirila in Metoda v Rojanu:

Mesto venca na grob pokojne gospe Mikota se je nabrala svota K 33—, od teh

so darovali Josip Cink K 5—, g. ca Marica Černigojeva K 2—, ostali darovalci K 26—. Nabiralnik v „Konsumnem društvu“ v Rojanu K 6-70.

MALI OGLASI

MALI OGLASI se računajo po 4 slovi. besedo. Mestno tiskano besedo se računajo enkrat več. Najmanjša prinosa plača 40 slovi. Plača se takoj laser. oddatku.

Pariške mode, elegantni klobuki za 10 kron. Prenavlja Nuova št. 45, I. 1209

Proda se zemljišče 270 sežnjav z mladimi trtami drugo zemljišče 3 8 sežnjav v Gabrovici pri Sv. Križu. Vprašati pri Ivanu Košuta, Sv. Križ št. 4 pri Trstu. 1212

Proda se hiša v Podgradu v Istri ob glavni cesti, obstoječa iz 9 prostorov, z lepim prostorom in vodenjakom pred hišo, več kosov zemljišča ali pa brez zemljišča. Hiša je primerna za trgovino. Naslov pove in-er. oddetek Edinosti. 1211

Anton Husu, krojač iz Sv. Križa pri Trstu išče krojaškega pomočnika 1215

Javni ples priredijo svetokriški mladeniči dne 9. junija v Sv. Križu pri Trstu na javnem trgu. 1216

Na prodaj so vrata, okna, stopnice, lijkji, zaklopna vrata, valjarji, okvirji za okna vsake velikosti, stopnice, križi itd. — Via Piccardi 18. 1217

Ljudski ples, ki ga priredijo mladeniči na novem plesišču v Krajnvasi, se bo vršil 9. junija. Svirala bo polnoštevina godba društva „Lira“ iz Rojana. Začetek ob 3. uri pop. Vstopnina 20 vinarjev. Ujjudno vabim k občilni udeležbi tega slovesnega plesa v Krajnvasi. Na zdar! F. B. voditelj. 1218

Prodajo se štiri kolesa za vsako ceno, eno je novo. Ulica Castaldi 14, I. 1219

Mladenič, ki bi vozil s konjem in opravljal lahka dela v prodajalni jestvin, se išče. Ponudbe pod „Priden“ na inseratni oddetek Edinosti. 1220

Sobica meblovana se odda takoj v najem pri slovenski družini. Ulica Farneto 43, II. vrata 16. 1221

Lepa meblovana soba z lepim razgledom se odda v najem pri slovenski družini pri sv. Jakobu: v ulici S. Marce 4, III. 1222

Meščanska lišica z lepim razgledom, obdelanim vrtom v okrožju Škorklja Rojan se prodaja takoj. Obrniti se na naslov: Stehr, via Geppa 18. 1203

Morana, pripoznano sredstvo za uničenje sten. Zaloga: ulica Stadion št. 10. Naročila: Ferriera 37, Trst - Skrinjar. 490

Moderne spalne sobe ter vsakovrstno delo izdeluje M. Majcen, mizar, ulica Belvedere 28, ogel Torquato Tasso. 558

Stalni krajevni agenti zmožni nem-ščine se sprejmejo ali pa nastanijo s stalno plačo za prodajanje dovoljenih areč v Avstro-Ogrski. — Ponudbe pod „Merkur“, Brno Neugasse 20. 244

Poslano*) Na znanje!

Zadnji čas so se pojavile o meni neke govornice, ki slone na temelju laži in podlega obrekovanja, kar je provzročila žalibog moja žena sama v stanju bolne duše, pod uplivom neozdravljive bolezni — ljubosumnosti.

Z ozirom na to, svarim vsakogar, ki bi morda te laži in obrekovanja na katerikoli način dalje širil in raznašal, radi česar bi bil podpisani primoran, kot javna oseba, ki se jej kratki čas in dobro ime, vsakega dotičnika naznaniti sodišču, da se postavno kaznuje.

VIPAVA, dne 2. junija 1912.

MATEJ VURNIK.

*) Za članke pod tem naslovom odgovarja ureništvo le toliko, kolikor mu zakon veleva.

Oddajo se v najem za letoviščnike

4 lepe, meblovane sobe z oskrbo ali brez oskrbe. Lepa lega brez prahu in z uporabo vrta.

Poizve se pri gospe Marii Drischel, Ljubljana. Kunova cesta 21, I.

Za birmo!

Najlepše in najcenejše darilo za birmo dobite edino v prodajalni manufakturnega boga

Amelia Martinico

Trst, Nova ulica (via Nuova) 41.

Bogat izbor

izgotovljenih oblek za ženske in punčke, ženske vestalije, bluze in izbrano perilo. Vaprejeza se naročila po meri. Zmerne cene.

ZAHVALA.

Podpisani se iz dna srca zahvaljujejo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, ki so s svojo udeležbo na pogrebu našega nepozabnega soproga, očeta in svaka

JURIJA ČOK

povelikati spomin. — Posebna hvala č. g. župniku, pevskemu društvu „Adrija“ za pretresljive žalostinke v cerkvi in na grobu, nositeljem pokojnika, darovalcem krasnih vencev ter sploh vsem in osobito onim iz raznih krajev okolice, ki so pripomogli, da se je pogreb blagega pokojnika izvršil na tako časten način.

BARKOVLE, dne 5. junija 1912.

Zalujoči ostali.

Br. lich-Antoniazzo, lekarnar v Sežani

vsota si naznaniti slavnemu občinstvu, da je od svoje bolezni popolnoma okreval, ter zopet prevzel osebno lekarniški posel v Sežani.

Ob enem šteje si v svojo dolžnost, zahvaliti se slavnemu občinstvu v Sežani in izven iste za vestransko čustvovanje ki je je imelo v času njegove bolezni.

Skladišče žagovine (Segadure) za ribanje posipanje po mokroti, snaženje javnih lokalov itd. ima edino AUGUST KOMPARA, Trst, ul. Fonderia št. 5. Prodaje se na drobno — Postrežba na dom.

Razprodaja vsega obstoječega blaga s 30% znižanjem cen

v dobropoznani

čevljarnici G. Scubich

ulica Carducci št. 15, nasproti „Volto di Chiozza“.

UGODNA PRILIKA

ker se rabi prostor za novo veliko zalogo čevljev.

JOSIP STANTIČ, Trst, Piazza Rosario

odlikovan z zlato kolajno in križem na svetovni razstavi v Rimu

ZALAGATELJ ČEVLJEV c. kr. finančne straže za Trst, Koper in Pulo, c. kr. varnostne straže za Trst, okolico, Pulo in Gorico, skladišča c. kr. glavnega carinskega urada in drugih skladišč.

Priporoča cenjenemu občinstvu

svojo veliko in dobro poznano tovarno in trgovino čevljev za moške, ženske in otroke.

IZREDNA PRILIKA!

Vsled predstoječe selitve se razprodajajo po cenah znižanih za

30%, 50% in 70%

vse tkanine bele in pisane vsake vrste v manufakturni trgovini

G. PEKIĆ, TRST, VIA SETTE FONTANE ŠT. 15.

V manufakturni trgovini

CARLO ANDREJCIC

ulica Malcanton št. 10-12

se prodaja radi požarja vse blago po najnižjih cenah.

Krasen perkal v najnovjših barvah	od vin.	34 dalje.
Zefir za srajce	od vin.	56
Ponarejena svila s črtami	od vin.	76
Narejene rjuhe za eno osebo 150/259	od K 2—	420
Narejene rjuhe iz samega platna 160/250	od vin.	38
Obrisalke	od vin.	45
Chiffon prve vrste	po K	420
Kosi madapolana 10 metrov I. vrste	po K	2—
Ženske srajce s finimi vezeninami	po K	3—
Spodnja krila črna I. vrste	po K	3—

Vsakovrstni predpasniki iz črnega satina, moške nogovice po 32 vin., ženske po 20 vin.

Vse drobnar je se prodaja za 20 pesto pod tov. ceno. Poslužite se prilike!

Odprla se je

nova gostilna

Al buon Almissan

(Pri dobrem Omišlanu)

Rojan, via Montorsino št. 3.

Toči se domače dalmatinsko vino iz Omišlja, črno in belo, opolo. — Puntigamsko pivo. — Kuhinja vedno pripravljena in raznovrstna mrzla jedila.

Za obilen obisk se toplo priporoča

Matija Bulić, lastnik.

Langen & Wolf

Dunaj, Laxenburgerstrasse 53

Originalni motorji „OTTO“

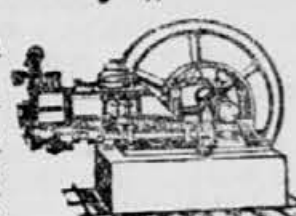
za bencin,

benzol, pe-

trilin, ::

surovo olje

:: in plin. ::

Lokomobili na bencin s streho in brez nje.

Stroji za obdelovanje lesa.

Popolne oprambe za žage in mlaznice.

Instalacije ledenih in hladilnih prostorov.

:: Obisk izženirjev, proračuni stroškov, ::

:: prospekti št. 526 A. B. Z. zastoj. ::